

ZEYNEP KORKMAZ

Zeynep Korkmaz 1922 yılında Nevşehir’de doğdu. İlk ve ortaöğrenimini İzmir’de yaptı. 1944 yılında AÜ. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. 1945 yılında aynı bölüme “ilmî yardımcı”, 1948 yılında Türk Dili asistanı olarak atandı. 1950 yılında doktorasını verdi. 1954-1955 yıllarında Fakültesince Hamburg Üniversitesine gönderildi. Orada Eski Türk Dili uzmanı Prof. Dr. A. von Gabain, Altaist Prof. Dr. O. Pritsak ve fonetikçi O. von Essen’in yanında misafir asistan olarak çalıştı; mesleki araştırmalar yaptı. 1957 yılında doçentlik sınavlarını vererek Fakültesine Türk Dili doçenti olarak atandı. 1964 yılında Profesörlüğe yükseltildi. 1965-1966 yılları arasında British Council ve Alexander von Humboldt Stiftung’un verdiği araştırma bursları ile İngiltere ve Almanya kitaplıklarında bilimsel araştırmalar yaptı.

Fakülte öğretim üyeliğine ilaveten 1958-1960, 1966-1968, 1972-1974 yılları arasında DTCF. Yönetim Kurulu üyeliğinde, 1974-1978 arasında Ankara Üniversitesi Senatórlüğünde bulundu. 1981-1983 yılları arasında AÜ. Türk Dili Bölümü Başkanlığı ve Yeni Türk Dili Ana Bilim Dalı Başkanlığını yürüttü. 1 Ekim 1983-15 Mayıs 1990 tarihleri arasında Yükseköğretim Kurulu üyesi olarak, 5 Ocak 1989 – 19 Mayıs 1990 tarihleri arasında da Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili olarak görev yaptı ve bu görevde iken yaş sınırından emekli oldu.

Z. Korkmaz’ın 1945’ten günümüze kadar uzanan dönemlerde TDK asli üyeliği dışında Yönetim, Yürütme ve Bilim Kurulu üyelikleri, Gramer Bilim ve Uygulama Kolu Başkanlığı, Türkiye Türkçesi ve Tarihî Devirler Yazı Dilleri Gramerleri Projesi Başkanlıklarını yürütmüştür.

Hâlen üyesi bulunduğu yerli ve yabancı bilim kuruluşları şunlardır :

Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Asli üyesi ve bilim kurulu üyesi, PIAC (Permanent International Altaistic Conference: Bloomington-Indiana Üniv.); CİEPO (Osmanlı-Osmanlı Öncesi Araştırmaları Komitesi, Napoli-İtalya-Hollanda); Societas Uralo-Altaica, Hamburg-Almanya); İLESAM (Türkiye İlim ve Edebiyat Sahipleri Meslek Birliği, Ankara).

Z. Korkmaz, Türk dili alanı ile ilgili birçok yerli ve yabancı kongrelere katılmış; bildirileri yerli ve yabancı bilimsel dergilerde yayımlanmıştır.

Alanındaki verimli ve özgün çalışmaları dolayısıyla uluslararası kongrelerce kendisine iki kez “üstün hizmet plaket ve berati”, PIAC tarafından “uluslar arası PIAC ŞEREF madalyası”, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesince “bilime uluslararası katkı şildi”, Millî Eğitim Bakanlığınca “takdirname” vb. ödüller verilmiştir. Bilimsel çalışmaları ve konferansları dolayısıyla kendisine 35’in üzerinde daha başka ödül, plaket ve şiltler verilmiştir. 1996 ve 2004 yıllarında iki kez Zeynep Korkmaz Armağanı yayımlanmıştır.

Z. Korkmaz’ın Türk dilinin çeşitli alanları ile ilgili 16 kitabı 250’ye yakın araştırma yazısı vardır. Makale hâlindeki bu yazılar Türk Dili Üzerine Araştırmalar adlı üç ciltte toplanmış ve TDK’ce yayımlanmıştır.

Zeynep Korkmaz'ın kitap hâlindeki yayınları şunlardır:

1. *Güney-Batı Anadolu Ağızları Ses Bilgisi (Fonetik)*, AÜ DTCF Yay., 114, Türk Dili ve Edebiyatı Serisi: II Ankara 1956, XI+125 s., 2. baskı, TDK yay., 583, Ankara 1994.
2. *Fuzulî'nin Dili Hakkında Notlar* (S. Olcay'la birlikte), AÜ DTCF yay., 118, Ankara 1956, 49 s.
3. *Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları*, AÜ DTCF yay., 124, Türk Dili ve Edebiyatı Serisi: 19, 1. baskı Ankara 1962; 2. baskı Ankara 1969, 92 s.; 3. baskı TDK yay. Nu.: 598, Ankara 1994.
4. *Türk Dilinin Tarihi Akışı İçinde Atatürk ve Dil Devrimi*, AÜ DTCF yay., 147, Ankara 1963, IX+85 s.
5. *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, 1. Cilt: Ses Bilgisi (Phonetique), AÜ DTCF yay., 142, Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Enstitüsü Sayı: 1, Ankara 1963 XV-227 s; 2. baskı, Ankara 1977; 3. baskı TDK yay., 582, Ankara 1994.
6. Sadrü'd-din Şeyhoğlu, *Marzubânâme Tercümesi*, Giriş-İnceleme-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım, AÜ DTCF yay., 219, Ankara 1973,468+ 137 s.
7. *Cumhuriyet Döneminde Türk Dili*, A.Ü. DTCF yay., 251, Ankara 1974, 129 s.
8. M. Kemal Atatürk, *Nutuk*, bugünkü dile yayına hazırlayan: Zeynep Korkmaz, Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı Kutlama Koordinasyon Kurulu, Ankara 1984,XVI+638 s.; yeni baskıları: AKDITYK Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 1991, 1994, 1995, 1998,2000,2001,2004,2005, 2006 638 s.
9. *Grammer Terimleri Sözlüğü*, AKDITYK Türk Dil Kurumu yay., Ankara 1992, XVII+212 s.
10. *Atatürk ve Türk Dili 1 (Belgeler)*, AKDITYK Türk Dil Kurumu yay., Ankara 1992, XXII+567 s.
11. *Bartın ve Yöresi Ağızları*, AKDITYK Türk Dil Kurumu yay., Ankara 1994,63 s.
12. *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, AKDITYK Türk Dil Kurumu yay., Ankara 1995, 1. C. 959 s.; II. C. 447 s. (Yerli ve yabancı bilimsel dergilerdeki yazıların toplu halde basılması ile oluşmuştur.)
13. *Atatürk ve Türk Dili II (Belgeler)*, 2 (A. B. Ercilasun - K. Yetiş-S. Sakaoğlu ve Z. Kerman ile birlikte), Türk Dil Kurumu yay., Ankara 1997, 831 s.
14. *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, AKDITYK Türk Dil Kurumu yay., Ankara 2003, CXVI+ 1224 s.
15. *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Genişletilmiş 2. baskı, AKDITYK Türk Dil Kurumu yay., Ankara 2003, XXIV+296 s.
16. *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, III. Cilt, AKDITYK Türk Dil Kurumu yay., Ankara, 825 s (baskıda).